

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Cdo/319/2013
Identifikačné číslo spisu:	1212220568
Dátum vydania rozhodnutia:	29.04.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Janka Cisárová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:1212220568.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, zastúpenej advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843, proti žalovanej Q. Y., bývajúcej v X., o zaplatenie 6 673,87 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 50C 14/2013, o dovolaní Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. legionárov 5, IČO: 42 176 778, zastúpeného JUDr. Ambrózom Motykom, advokátom so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 27. júna 2013 sp.zn. 4Co 320/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. legionárov 5, IČO: 42 176 778, je povinné zaplatiť žalobkyni v lehote 3 dní náhradu trov dovolacieho konania vo výške 294,18 € na účet advokátskej kancelárie TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pajštúnska 5, IČO: 36 613 843.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava II (súd prvého stupňa) platobným rozkazom z 20. septembra 2012 č.k. 31Ro 1519/2012-27 uložil žalovanej, aby do 15 dní odo dňa jeho doručenia zaplatila žalobkyni sumu 6 673,87 €, úrok z omeškania 534,51 €, ročný úrok z omeškania 9 % zo sumy 5 544,76 € od 15. októbra 2010 do zaplatenia, nahradila trovy konania vo výške 400 € a trovy právneho zastúpenia vo výške 587,93 € právnej zástupkyňi žalobkyne.

Dňa 1. októbra 2012 bolo súdu prvého stupňa doručené oznámenie Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Nám. legionárov 5, IČO: 42 176 778 (ďalej len „ZDRUŽENIE“), že vstupuje do konania ako vedľajší účastník na strane žalovanej. V oznámení uviedlo, že pokiaľ už bol v predmetnej veci vydaný platobný rozkaz, podáva proti nemu odpor.

Súd prvého stupňa uznesením z 25. apríla 2013 č.k. 50C 14/2013-48 odpor ZDRUŽENIA proti platobnému rozkazu odmietol. Uviedol, že na podanie odporu je z povahy vecí subjektívne legitimovaný len odporca, a vzhľadom na to, že v zákone výslovne nie je upravená legitimácia vedľajšieho účastníka na podanie odporu, ako je to v prípade podania odvolania v zmysle § 201 O.s.p., je treba vyvodiť, že vedľajší účastník nemá oprávnenie podať odpor a pokiaľ ho podal, bol podaný neoprávnenou osobou (§ 174 ods. 3 písm. c/ O.s.p.)

Krajský súd v Bratislave (odvolací súd) na odvolanie ZDRUŽENIA uznesením z 27. júna 2013 sp.zn. 4Co 320/2013 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil a žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia zdôraznil, že v zmysle § 93 ods. 4 O.s.p. môže vedľajší účastník podať opravný prostriedok len so súhlasom účastníka na strane ktorého vystupuje. Poukázal na to, že v spise sa nenachádza žiadne stanovisko žalovanej vyjadrujúce súhlas s podaným odporom, z čoho vyvodil, že vedľajší účastník prekročil svoje postavenie v konaní a odpor ním podaný je potrebné hodnotiť ako odpor podaný neoprávnenou osobou. Dodal, že ak by aj súd prvého stupňa správne nevyhodnotil, že odpor podala neoprávnená osoba, išlo by o odpor nedostatočne odôvodnený, ktorý by musel súd prvého stupňa odmietnuť.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podalo ZDRUŽENIE dovolanie. Navrhlo napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietalo, že mu postupom odvolacieho súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., nakoľko odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa o odmietnutí odporu, aj keď neboli na to splnené zákonné podmienky. Tvrdilo, že vedľajší účastník môže do konania vstúpiť v ktoromkoľvek štádiu konania, až do jeho právoplatného skončenia. V súvislosti s procesným postavením vedľajšieho účastníka v konaní poukazovalo aj na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 234/2004 a 2 Obdo 24/2012. Bolo toho názoru, že pokiaľ súd nedisponoval súhlasom žalovanej s podaným odporom, mal takýto súhlas, resp. nesúhlas zisťovať priamo od žalovanej. Napokon konštatovalo, že ak odvolací súd považoval jeho odpor za odpor podaný neoprávnenou osobou, postupoval v rozpore s cieľmi Európskej únie pri zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa deklarovanej v čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 38 a 47 Charty základných práv EÚ, ale aj v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ.

Žalobkyňa navrhla dovolanie zamietnuť. Žalovaná sa k nemu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [§ 10a ods. 1 O.s.p. (poznámka dovolacieho súdu: v ďalšom texte sa uvádza Občiansky súdny poriadok v znení pred 1. januárom 2015)], po zistení, že dovolanie podal včas subjekt, ktorý bol účastníkom odvolacieho konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), z ktorého vzišlo dovolaním napadnuté rozhodnutie, a ktorý subjekt je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dospel k záveru, že dovolanie ZDRUŽENIA nie je prípustné a ako také treba ho odmietnuť.

Dovolanie možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdneho dvora Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní

(neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danej veci prípustnosť dovolania podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neprichádza do úvahy, lebo napadnuté nie je uznesenie uvedené v týchto ustanoveniach.

Dovolací súd ďalej skúmal (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.), či dovolanie podané ZDRUŽENÍM nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. V zmysle tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že z hľadiska § 237 O.s.p. nie je relevantné tvrdenie dovolateľa o existencii vady uvedenej v tomto ustanovení, ale len zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto vade skutočne došlo.

Vady konania uvedené v § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. ZDRUŽENIE nenamietalo a v dovolacom konaní ich existencia ani nevyšla najavo. Prípustnosť podaného dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

ZDRUŽENIE v dovolaní namietalo, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je nesprávny procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať ide tiež vtedy, keď príslušný súd odmietne jeho opravný prostriedok, hoci pre také rozhodnutie tu neboli procesné predpoklady (viď primerane R 23/1994).

So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd skúmal, či odmietnutie odporu ZDRUŽENIA súdom prvého stupňa a potvrdenie tohto rozhodnutia odvolacím súdom nevykazuje znaky takého procesného postupu a rozhodnutia, ktorým sa odňala ZDRUŽENIU možnosť konať pred súdom. Dospel k záveru, že tomu tak nie je.

Ako vedľajší účastník môže sa popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania ten, kto má právny záujem na jeho výsledku, pokiaľ nejde o konanie o rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je (§ 93 ods. 1 O.s.p.). Ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu (§ 93 ods. 2 O.s.p.). Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh (§ 93 ods. 3 O.s.p.). V konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností (§ 93 ods. 4 O.s.p.).

Vedľajšie účastníctvo je teda formou spoločenstva účastníkov v občianskom súdnom konaní. Vedľajší účastník je osoba odlišná od účastníka samotného, ktorá sa zúčastňuje konania z dôvodu, že chce pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov (sporných strán). Zmyslom vedľajšieho účastníctva je „pomoc v spore“ niektorému z účastníkov. Vedľajší účastník je motivovaný víťazstvom v spore toho účastníka, ku ktorému pristúpil. Táto motivácia je daná buď právnym záujmom vedľajšieho účastníka na takomto výsledku konania, o ktorý ide spravidla vtedy, ak rozhodnutím bude vo svojich dôsledkoch dotknuté jeho právne postavenie (práva a povinnosti vyplývajúce z hmotného práva), alebo je v zmysle ustanovenia § 93 ods. 2 O.s.p. daná predmetom jeho činnosti, ktorým je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Z vyššie citovaného ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. („Do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo

na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.“) možno síce vyvodiť, že tretia osoba sa stáva vedľajším účastníkom v okamihu, keď dôjde súdu jej oznámenie, že vstupuje do konania na strane niektorého z účastníkov, jej vstup do konania nie je však prípustný v každom konaní. Vzhľadom na vyššie uvedený zmysel vedľajšieho účastníctva (pomôcť zvíťaziť v spore niektorému z účastníkov), treba ustanovenie § 93 ods. 3 O.s.p., pokiaľ ide o vznik účinkov vedľajšieho účastníctva, vykladať tak, že účinky vzniku vedľajšieho účastníctva môžu nastať len v takom konaní, v ktorom sa môže naplniť jeho obsah a účel. Takýmto konaním môže byť zásadne len sporové konanie (porovnaj napr. Rubeš, J. In Handl, V. a kol. Občanský soudní řád, Komentář, Panorama Praha, 1985, str. 418). To však neplatí napríklad pre také štádium sporového konania, v ktorom súd rozhoduje v tzv. skrátenom konaní, ktoré v porovnaní s obvyklým priebehom reálneho sporového konania vykazuje výrazné odlišnosti, keďže sa realizuje bez nariadenia pojednávania a bez dokazovania vo vlastnom zmysle slova (porovnaj Rubeš, J. In cit. dielo, str. 421). Pokiaľ žalovaný v tzv. skrátenom konaní, v ktorom sa platobný rozkaz vydáva spravidla bez jeho vypočutia, len na základe skutočností uvádzaných žalobcom a žaloba sa žalovanému doručuje až spolu s platobným rozkazom, nevyvíja žiadnu procesnú aktivitu, nemôže tak procesne účinne urobiť ani iný subjekt, domáhajúci sa vstupu do konania na jeho strane ako vedľajší účastník. Vstupom takého subjektu do konania sa totiž nemôže naplniť zmysel vedľajšieho účastníctva, ktorým je „pomoc v spore“.

Konanie majúce povahu tzv. skráteného konania nadobudne atribúty sporového konania až včasným podaním odôvodneného odporu žalovaným, v dôsledku čoho sa platobný rozkaz zrušuje a súd nariadi pojednávanie. Až po takomto procesne účinne uplatnenom úkone žalovaného môže byť naplnený zmysel a obsah vedľajšieho účastníctva, pomáhať v konaní hlavnému účastníkovi a podporovať ho s cieľom prispieť k ochrane jeho práv (v prípade vedľajšieho účastníctva podľa § 93 ods. 2 O.s.p.) prípade aj svojich vlastných práv plynúcich mu z hmotnoprávných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (v prípade vedľajšieho účastníctva podľa § 93 ods. 1 O.s.p.).

Vychádzajúc z vyššie uvedeného dovolací súd dospel k záveru, že účinky vedľajšieho účastníctva v štádiu tzv. skráteného konania nenastanú.

„Začatie“ sporového konania v zmysle § 174 ods. 2 O.s.p. včasným podaním odôvodneného odporu môže iniciovať len žalovaný, nie aj tretia osoba, ktorá sa nestala procesne účinným spôsobom (vedľajším) účastníkom konania. Totižto iba žalovaný disponuje oprávnením dať procesne významný podnet na pokračovanie v konaní, v ktorom sa potom, okrem iných, uplatní prejednávacia zásada a zásada kontradiktórnosti. Iba žalovaný rozhoduje o tom, či mieni v spore pokračovať a je výlučne na jeho vôli, či podá odpor proti platobnému rozkazu. Na podstate tohto právneho názoru sú založené aj ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (porovnaj napríklad uznesenia z 21. októbra 2013 sp.zn. 7 Cdo 135/2013, resp. z 30. októbra 2013 sp.zn. 6 Cdo 357/2012 a z 28. januára 2014 sp.zn. 4 Cdo 209/2013). Pokiaľ ZDRUŽENIE v dovolaní poukazovalo na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 234/2004 a 2 Obdo 24/2012, dovolací súd uvádza, že tieto rozhodnutia riešili procesné postavenie vedľajšieho účastníka v iných štádiách sporového konania a v skrátenom konaní sú preto nepoužiteľné.

Dovolací súd nepovažuje za opodstatnenú ani námietku ZDRUŽENIA, že postup a rozhodnutie odvolacieho súdu sú naostatok v rozpore aj „s cieľmi Európskej únie pri zabezpečení vysokej úrovne ochrany spotrebiteľa deklarovanej v čl. 169 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a čl. 38 a 47 Charty základných práv EÚ, ale aj v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ.“ Ochranu práv spotrebiteľa môžu totiž príslušné právnické osoby plne realizovať v riadnom sporovom konaní.

Na základe doposiaľ uvedeného možno teda uzavrieť, že ZDRUŽENIE nebolo v danom prípade oprávnené podať odpor proti platobnému rozkazu, preto odmietnutím odporu (resp. potvrdením uznesenia odmietajúceho odpor) nedošlo k procesnej vade v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Keďže v prejednávanej veci nemožno prípustnosť podaného dovolania vyvodiť zo žiadneho ustanovenia

Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky ho v zmysle § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol.

V dovolacom konaní procesne úspešnej žalobkyni vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti ZDRUŽENIU, ktoré v dovolacom konaní úspech nemalo (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 93 ods. 4 O.s.p.). Žalobkyňa podala návrh na rozhodnutie o priznaní náhrady trov dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.) a trovy tohto konania vyčíslila. Dovolací súd jej priznal náhradu spočívajúcu v odmene advokáta za 1 úkon právnej služby poskytnutej vypracovaním vyjadrenia k dovolaniu z 25. októbra 2013 [§ 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“)]. Pri určení odmeny za tento úkon právnej služby vychádzal z tarifnej odmeny vyplývajúcej z § 10 ods. 1 vyhlášky a jej výšku určil sumou 237,34 €. Po pripočítaní režijného paušálu 7,81 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) a 20 % DPH vo výške 49,03 € (§ 18 ods. 3 vyhlášky) tak trovy dovolacieho konania predstavujú celkom 294,18 €.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.